

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak helyben, házhoz hordva:
Félévre 3 kor. 50 fill. | Egy hére . 60 fill.

Felíró szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:
Dr. Kiss Pál. Telefon-száma: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 2., telefon-szám: 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. | Megyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 " | Egy hére 1 " 20

A világháború

Vihara már itt van a sarkunkban. Rettenetes előzele már érint bennünket. Ez elől már nincsen menekvés. Beleszűntünk és benne vagyunk.

De a magyar föld egyetlen fia se reszket meg. Jöjjön, a minek jönnie kell. Jöjjön bár a legborzasztóbb végezet fölénk, gyáva katonát, léshitű lelket nem talál közöttünk.

Tudjuk, hogy életre-halálra megy ez a pokoli játék. Akár az élet, akár a halál jön: állunk elébe. Elszánt lélekkel, hősi bátorsággal, mint a hogy ez a magyarhoz illik a győzelmünkben való bizó reménységgel, mint a hogy ezt lelünk erősege s karjaink acélos ereje és igazságunk ragyogtatja elénk.

Elvi ellenségei vagyunk a dúló háborúnak, de ha rákényszerítettek, nem érzünk többé kényeszerűségét egyetlen percig se.

Bánszke örömmel, tüzes harci kedvvel ragadjuk fel a keztyűt, mit oktalan hőborttal, vadágban tomboló ajjas lélekkel dobtak felénk az ellenségeink.

Jöjjön a tisztító harc. Győzzön a jó s veressen a gonosz.

Azt a leszűntetést, mely már évek óta folytatott bennünket, szét kell már vágnunk. Pokolra azokkal, akik a földrészt népeit akadályozták a további fejlődésben s a boldogulásban. A gazt, a gyomrot, mely a népek közt termő minden jó törekvést, minden kultúrát s emberiséget állandóan elnyom és pusztulással fenyeget, Európa földjéből ki kell már vágra-valahára teljesen irtani. Minden felnövő szálát és minden gyökerét el kell pusztítani.

Ha irtó kardunk élét kiömlő vérünk tengerében kell is élesíteniünk, nem riadunk vissza. Frisebb, szabadabb vér gyűl majd ereinkbe s a mult idők fojtogató levegőjéből kiszabadulva, újult erővel s reményteljes céllal - szorgalmunkhoz és tehetségünkhez képest - zavartalanul haladhatunk tovább fejlődésünk és boldogulásunk tisztá útjain.

Európa dúló harcában mi állunk legelől. Milliókiból álló hadseregek élén a legelső sorban. Mi magyarok viljuk e nagy világháborúban a legelső ütközetet, a mi fegyvereink oszjáák először a halált s Európa öldöklő porondján a mi vérünk hull először.

De méltó helyen állunk s a nagy szerep, a mi reánk vár, ezredéves hívünkhoz, régi hős nevünkhez éppen hozzá illő. A magyar katonák hősiességében Európa most se fog csalódni.

Isduljon hát a harc. Szóljon az ágyú, ropogjon a puská, csattog-

jon a kard. Rajta, a hitvány, a gonosz ellenségre!
A lelkesülés magasatos, szent érzése szállja meg katonáink lelkét.

Nemzetünk hira, ősi dicsősége lángoljon fel újra, hirtelen vakító fényt Európa elé.
Előre katonák! Előre magyarok!
Dr. Kiss Pál.

Az európai háború.

Német---orosz ütközetek.

Csatározások északon és délen.

Olaszország is készülődik.

Német--francia háború.

Makó, aug. 4.

A világháború most már elkezdhetetlen. Mint egy megboltygatott hangyaboj nyúszóg-zug Európa minden szöglete Mialatt Monarchiánk előőrsői Belgrád körüli portyáznak s össze-vissza ütköznek Szerbia előőrszeivel s északon már formális ütközetek történtek nagyobb csapatokkal a németek és oroszok között, addig délnyugaton a franciák kezdtek meg nem éppen a hadijognak megfelelő támadásukat a német városok ellen.

Egy két nap, vagy talán csak egy-két óra kell már s az egész Európa lángbaborul. Lesz harc, lesz öldöklő meszárlás - az európai kultúra és humanizmus örök szegényére.

A mai napról szóló tudósításaink a következők:

A német - orosz háború.

Az előcsapatok csatározásai.

Makó, aug. 4.

A német hadüzenet már német földön találta az orosz előőrsöket. Az orosz ravaszság már akkor megkezdte a háborút, mikor még békét szinlelt és békére kérte a német császárt.

A német-orosz határ egész vonalán már dúl a harc. Nemcsak az előőrsök előretolt portyázásairól van már szó, hanem nagyobb harcok tömegek ütközetéről s hegyeségek ellenségi megszállásáról hoz már híreket a táviró.

Az oroszok átlépték a határt.

Königsberg, aug. 4.

Edyukhnenben megjelent egy orosz járőr. Bilderwaltschen posta-

hivatalát, mint biztos forrásból jelentik, elpusztították. Minden kétséget kizáró híradás szerint az ellenség sok helyen átlépte a határt.

Danzig, aug. 4.

Illovo közelében az oroszok német vasuti munkásokra lóttak. A munkások visszavonultak.

Az oroszok fölrobbantottak egy vasuti hidat.

Berlin, aug. 4.

Az oroszok szombaton éjjel fölrobbantották Francia és Szakova között a vasuti hidat, úgy, hogy a Varsó-Bécs-i vonatok nem közlekedhetnek.

Német katonaság megszállta Luxemburgot.

Berlin, aug. 4.

A Wolf ügynökség jelenti: Luxemburgot az ott levő német vasutak bizosságának megóvására a 8. hadtest csapatai megszállották.

Bomba a vasuti hidon.

Berlin, aug. 4.

A Thorn-i vasuti hidon egy ember a vonat abakából bombát akart kidobni, de azandéka keresztülvitalében még idejekorán megakadályozták. A merénylőt letartóztatták.

Oroszok támadása.

Berlin, aug. 4.

A német vezérkarhoz a következő jelentések érkeztek:

1. Az éjjel orosz őrsíratok Bichenried mellett a Jarotschin - Wrechen-i vonalon támadást intéztek a Warthe vasuti hidja ellen. A

támadást visszaverték. Német részről két ember könnyen megszebedült. Az oroszok vezetéségi nem ismerik. Az oroszok részéről a miloszlavi pályaudvar ellen kezdeményezett vállalkozást megakadályozták.

2. Johannisburgi állomástűnök és a bialai erdőgondnok jelenti, hogy az éjjel egy nagyobb orosz csapat ágyúkkal Sviddern mellett Bialától délkeletre átlépte a határt és hogy két szakasz kozák Johannisburg irányában lovagol. A Iyek bialai távbeszélő vonal meg van szakítva.

Allenstein, aug. 4.

A határon eddig általában csak kisebb lovassági csatározások folytak. Éppen most intéztek támadást Johannisburg ellen, amelyet egy dragonyos század tart megszállva. Orosz részről mintegy huszan estek el. A németek részén csak néhányan sebesültek meg könnyebben.

Németek előnyomulásai.

Berlin, aug. 4.

A Wolf-távirati ügynökség jelenti:

Egy gyalogezred egyik százada egy gépfegyverosztaggal és egy utánuszred ma reggel bevonult az oroszországi Kalischba. Magaszállították a német csapatok ezenkívül Centochou orosz várost is.

Északamerika semlegessége.

Budapest, aug. 3.

A magyar távirati koda kapja a hirt Washingtonból, hogy az északamerikai egyesült államok semlegességi nyilatkozata elkészült s a nyilatkozatot holnap publikálják.

Olaszország.

Olaszország is készülődik.

Róma, aug. 4.

Olaszország összes szabadságot tengerészreit sürgönyileg behívta.

Románia válaszuton.

A monarchia mellett vagy Oroszország mellett.

Bukarest, aug. 4.

A „Scara” című lap kijelenti, hogy Románia megatartja egy nagy háború esetén kétlégtelen. Romániát Oroszország részéről fenyegeti veszedelem és ezért a hármasszövetség mellett van.

Az Adeverul című lap állást foglal úgy az Oroszországgal,

mint Ausztria-Magyarországgal való együttműködés ellen. Másrésztől konstatálja azt a szomorú valóságot, hogy Románia számára mégis döntés kell ma. Ha szükséges lesz, Ausztria-Magyarországgal vagy ha talán szükséges lesz, Oroszországgal fog hadladi.

Bukarest, aug. 4.

A Seara című lap írja: Órultság volna azt hinni, hogy Oroszország, mely egész erejével küzd Ausztria-Magyarország ellen, csak azért, hogy egy pánszláv ideát megvalósítson, beleegyezne egy Nagy-Románia kialakulásába. Ez azt jelentené, hogy amit egyik kézzel építenek, azt a másikkal szétrombolják. Ausztria-Magyarország elpusztítása után Románia kerülne sorra, ha a konfliktusban Oroszországnak kedvező magatartást tanúsítana. Ez a maévarás bűn volna Románia ellen és bűn volna a civilizáció ellen.

Lengyel forradalmi kiáltvány.

Bécs, aug. 4.

Az orosz-lengyel konföderált függetlenségi párt szervező bizottsága kiáltványt bocsátott ki, melyet a lengyel szociálisták pártja, a paraszti szövetség és a hazafiak szövetségének vezetői írtak alá. A proklamáció ezzel a felhívással végződik:

Közeledik az a pillanat, amikor legnagyobb szükségünk: a cár orosz birodalma olyan helyzetbe jut, amely lehetővé teszi a számunkra, hogy bilincseinket szétördeljük. Az egész lengyel néprek, mint egy embernek kell feltámadni Oroszország ellen, bosszút állani az évszázadok óta elszennvedett elnyomatásért és kiírni Lengyelországból az orosz uralom minden nyomát. Ha Oroszországgal szemben kiüt a háború, akkor elérkezett a mindenképpen kivívandó lengyel szabadság döntő pillanata. Mindenki, akiben él a szabadság utáni vágy, aki bízik a nemzet jövőjében, siessen felkelni az orosz elleni harcra, hogy abban a percben, amikor Lengyelországban a forradalom első tünete mutatkozik, harcra készen álljon.

Bolgárok

Monarchiánkért.

Jelenkező bolgár tisztek.

Szofia, aug. 4.

Számos fiatal bolgár tiszt jelentkezett szófiai követségünkön a főljánlótól, hogy belépnek az osztrák-magyar hadseregbe. Követségünk megköszönte nekik az ajánlót, de kijelentette, hogy a bolgár katonai hatóságok jóváhagyása nélkül nem fogadják el.

Vádbeszéd Pasics ellen.

Szerbia megsemmisülés előtt.

A szerb herctérről ma jelentősebb hír nem érkezett, de szenzációsan érdekes jelenséget játszott le Nisben, a szkupatina legutóbbi ülésén. Lapcevic szocialista képviselő és beszédében támadta a kormányt és felszólalt, hogy szerencsétlen pillikájával hidat épített ugyan Oroszország és Franciaország számára, de végzetes háborúba sodorta. Szemére vetette Pasicsnak azt is, hogy a titkos tárgyalásokkal: a Fekete

kézzel és Narodna Obránával aláírta az ország tekintélyes és olyan helyzetet teremtett, amelynek következményei kiszámíthatatlanok.

Fellázadt az orosz flotta.

A Magyar Távirati Iroda jele: A Fekete tengeri orosz flotta Szbasztopolnál fellázadt.

A polgárság tüntetése Kassán a hadsereg mellett.

Boroevics hadtestparancsnok buzdító beszéde.

Kassán tegnap este lelkesen tüntető tömeg vonult a hadtestparancsnokság elé, hazafias dalokat énekelve, királyunkat és a német császárt mint két hatalmas hadsereg vezérét éltetve. Amikor Boroevics hadtestparancsnok a tömeg elé érkezett, tömeg a hadtestparancsnokot lelkesen ünnepelte. A hadtestparancsnok megköszönte az üdvözlést s lelkesítő beszédet intézett a néphez. Beszédét szel végezte, hogy itt az idő, mindnyájuknak el kell menni.

Francia tisztek német egyenruhában kémkednek.

Koblenz, aug. 4.

Ma délelőtt 80 porosz egyenruhába öltözött francia tiszt gépkocsin Waldeck táján Geldernből nyugatra át akarta lépni a porosz határt. A francia tisztek kísérlete nem sikerült.

Ellenséges léghajók és repülőgépek Németországban.

Berlin, aug. 4.

A Wolf ügyvétség jelent: Az elmúlt éjjel megfigyelték egy ellenséges léghajót, amely Kerprich felől Andernach felé haladt. Ugyanezen éjjel egy kocheni vendéglős fiával együtt föl akarta robbantani a kocheni vasutat. A kísérlet megihusult. Mindkettőt agyonlőtték. A Düren-Köln-i vonalon ellenséges repülőgépeket láttak. Wesel mellett egy francia léghajót lelőttek.

A francia kormány kiáltványa.

Érk. aug. 4 délután 4 óra.

Itteni diplomáciai körökben feltűnést keltett a francia kormány kiáltványának bizonyos tompított hangja és az, hogy a kiáltvány az Oroszországgal való szövetségről egyáltalán nem tesz jelentést.

Támad a francia.

Betörések Németországba.

Érk. aug. 4. délután 6 óra.

Német csapatok eddig még nem lépték át a francia határt, ezzel szemben azonban tegnap óta a francia csapatok hadüzenet nélkül megtámadták a német határőrségeket. Pedig a francia kormány csak néhány nappal ezelőtt jelentette ki, hogy tíz kilométernyi meg nem szállt zónát fog pontosan beiarítani. Tegnap este óta a francia csapatok megszállva tartanak német helyiségeket. Bombavető francia aviatikusok érkeznek tegnap óta Bädenbe, Bajorországba és a belga semlegességet meg-

sértve belga területen repülnek át a rajnai provinciákon s kísérőket tesznek a német vasutak elpusztítására.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Augusztus 5. Szerda. Róm. kath. Havi B.-A. Protestáns Havi B.-A. Görög Orosz július 23. Főkaszt. Nap kel 4 óra 42 percek, nyugszik 7 óra 29 percek.

Időjárás. Meleg és tulnyomóan száraz idő várható. Sűrűnyprognózis: Meleg, száraz. Hőmérséklet: 24-8. C.

A városi tisztújítást elhalasztották. Ismeretes, hogy a városi tisztújítás a hó 19 ik napjára volt kitűzve. Most a vármegye alispánja tekintettel a háborús időkre, a városi tisztújítás határidejét bizonytalan időre elhalasztotta, ami kell, hogy maga után vonja a pályázati határidőnek kitolását is.

Lóavató Makón. Tegnap és ma vettek kezdetet városunkban a katonai lóavatót. A lóavató bizottság igen sok lovat vásárolt össze és pedig igen magas ár mellett. Mint-hogy azonban ez a bizottság a tervbe vett mennyiségnél több lovat akar vásárolni, felkérelnek a lótarló gazdákat, hogy ne csak azokat a lovakat vezessék elő, melyet a multkor lószerezés alkalmával alkalmosoknak találtak, hanem azokat a 4 éven feülkeket, melyeket a multkor nem vizsgáltak.

Drágább a pénz! Az Osztrák-Magyar Bank a kamatát hat százalékról nyolc százalékra emelte fel.

A makói országos vásárt el kell halasztani. A makói országos vásárt a hó 15-én, és 16-án és 17-én kellene megtartani. A hatóság még nem intézkedett a vásárnak elhalasztásáról, pedig körülbelül lehetetlennek tartják a vásár megtartását ebben a háborús időben, mikor a városba igazolvány nélkül alig lehet be- vagy kijutni.

A hatóság korlátozza a marosi hidon való átkelést. A rendőrség értesül a lakosságot, hogy a Maros-hidon csak hatósági igazolvánnyal lehet átkelni. Ilyen igazolványt az illetők a rendőrkapitányi hivatalnál díjmentesen kapnak.

A népfelkelők figyelmébe. A városi katonai ügyosztály figyelmezteti a népfelkelőket, hogy a szegedi m. kir. honvédkerületi parancsnokság értesítése szerint a most elrendelt általános mozgósítás folytán a már bevonulva volt és visszaszabadságot népfelkelők közül csak azoknak kell bevonulniuk, akik ajánlati lapjuk szerint valamelyik közös vagy honvéd csapatához vagy különleges szolgáltra vannak beosztva. A többiek további intézkedésig állandó lakóhelyükön maradjanak.

Táviratok és táviratlevelek feladása. A makói postahivatal főnöksége tudatja a közönséggel, hogy az elrendelt mozgósítás folytán olyan magán táviratokat, melyek részben, vagy egészben titkos (összebeszél, betűjegyes vagy számjegyes) nyelven vannak szerkesztve, továbbá az olyan közértelmi nyelven szerkesztett magántáviratokat, melyek a kereskedelmi nyelvről rövidített kifejezéseit, vagy kereskedelmi jelzé-

seit tartalmaznak, vagy amelyekben katonai vonatkozású adatok fordulnak elő, a posta és táv. hivatalok nem vehetnek föl, ha pedig tévedésből még is felvették, nem továbbíthatnak és nem kézbesíthetnek. Ugyancsak az elrendelt mozgósítás folytán lett bizonytalan időre beszüntetve a táviratlevelek váltása is.

Sertésvész Hmvasárhelyen. Hódmezővásárhelyen a sertésvész fellépett, miért is a hatóság elrendelte a forgalmi zárlatot.

A katonai ügyosztály felhívása. Makó város katonai ügyi hivatala a vidéki, de Makón tartozkodó hadkötelesekhez a következő felhívást intézte: Az 1914 évben besorozott újonczok és póttartalékosok azok, akik Alsó-Fehér, Beszterce-Naszód, Brassó, Csik, Fogaras, Haromszék, Hunyad Kis-Küküllő, Kolozs, Marostorda, Nagy-Küküllő, Szeben, Szilágy, Szolnok-Doboka, Torda-Aranyos, Udvarhely, Bácsbodrog, Krassó-Szörény, Temes és Torontál vármegyék, továbbá Baja, Szabadka, Ujvidék, Zombor, Panosova, Temesvár, Versec, Kolozs-vár, és Marosvásárhely városok, valamint egész Horvát-Szlavon országok és Fiume város és kerülete területén illetőséggel bírnak, vagy ugyanezen területeken tartózkodnak, továbbá Tiroiban, Karinthiában, Krajnában, Istriában, Görög és Gradiska, hercegiségek grófságban Triest városában és környékén, Alsó Sziléziában, Boszniaiban és Hercegovinában illetőségek és itt tartózkodnak a legközelebbi uton augusztus 9 ik napján tartózkodási helyük császári és királyi kiegészítési kerületi parancsnokságához bevonulni tartoznak, azok akik már tudják, hogy a honvédséghez tartoznak tartózkodási helyük honvéd kiegészítő parancsnokságához kötelesek bevonulni.

Anyakönyvi hírek. Házasságot kötöttek: Kenéz Lajos Mucsing Katalinnal Elhaltak: Gávai Ferenc 84 éves Cubóczi Tibor 6 hónapos korában.

Mint értesülünk, folyó hó 19-én vasárnap nyílt meg GROSZ DEZSŐ a városházával szemben (Török tímár házában) duzzan felszerelt női divatruházát. Grósz ur a helyben és vidéki piacokon szerzett bő szakismeretével raktárat úgy állította össze, hogy közönségünk minden mértékben kielégíthető és alapos a felleveletünk, hogy cége izléses áru és olcsó szabott ára révén rövid időn belül holgyeink kedvenc bevásárlási forrása lesz.

Az apró pénz visszatartása.

A polgármester a város közönségéhez.

A város közönségének egy része valószínűleg ügyes spekulánsok csalafintaságának árt fel, mikor abban a hitben, hogy a papírpénz értékét veszti, vonakodik azt elfogadni és az arany, ezüst és nikkel pénzt visszatartja. Ez az ok, hogy pár nap óta a forgalomból kivonták az apró pénzt.

A közönségnek aggodalma a pénzérték csökkenését illetőleg teljesen indokolatlan, miért is Galambos Ignác dr. polgármester tekintetben ma a következő felhívást intézte a város közönségéhez:

Az általános mozgósítás megtörténte s a hadkötelesek bevonulása után az a téves hír terjedt el és egyesek által mindenesetre hazafiallan célszaból az a hír ter-

jesztelik, miként törvényes ércalap-pal (arannyal) biztosított papirpénzeink a háboru esélyei folytán értéküket veszítik s így azok értéktelenné válván, a papirpénzzel bírók anyagi károsodást szenvednek.

Ezen merőben téves s hazafiatlan célzattól eredő híresztelés folytán egyesek papirpénzeiken tulajadni és azokat ércpénzre beváltani törekednek, s az ekként magukhoz váltott ércpénzt (arany, ezüst és nikkel) a forgalomból kivonják. Eme törekvésnek káros hatása a forgalom és kereskedelem már is érezhető, mert az ércpénznek a forgalomból kivonása által a fizetések fenakadást szenvednek, vagy a forgalom legalább is megnehezül.

A közönség aggályainak eloszlatása s a kétkedők megnyugtatása céljából szükségesnek tartom azért a polgárság figyelmét felhívni arra, hogy a mi törvényes papirpénzeinknek megfelelő ércalap, (arany, ezüst) fedezetük van az osztrák-magyar banknál letéve és így a magyar állam által törvényes fizetési eszközzel törvényileg megállapított papirpénz a háboru nek bármely esélyei között se veszítik értéküket, minek folytán legkisebb órá sincs olyan aggályra, hogy a papirpénz értékét veszítheti és ezáltal egyesek megkárosodhatnak.

Háborus dalok.

A magyar népnek a lelkében teremtnek a dalok s amikor itt ott ritkán és sűrűn felhangzanak, mindenkor lelke legőszintébb s legtisztább érzelmeit fejezik ki.

Annál bensőbb aztán a magyar nép lelke, mennél inkább izgatják érzelmei.

A nép lelkét most mélyrehatóan a háboru izgatja. Terem is a nóta, a háborus nóta száz meg ezer számra.

Rendkívül hangulatos a következő katona nóta:

Ferenc József nem mehet el a bálba,
Mert már kisé elnehezült a lába
Sehaj, ha már nem bírja is a táncot
A táncot, a táncot: —
Megforgatjuk helyette is a rácot.

Ferenc József levelet írt ma reggel:
Masírozni szeretne a sereggel.
Ne masérozz edes öreg királyunk,
Királyunk, királyunk —
Te csak nézzed, hogy mi miket csinálnak.

Ferenc József felmegy egy hegytetőre,
Messzire onnét tekint előre.
Mindig csak azt nézgeti, ha ráér,
Ha ráér, ha ráér —
Hogy verekszünk a királyár, ha-
[zár]

A mi volt kiadónövendék vezetőnk, a Makón is sokak által ismert Ráthy-bácsit is megülette a háborus költészet muzsája s messziről, nagy Biharországból beküldte hozzánk a következő katona-dalt:

Katona-dal.

Bura, bura bubánatra
születtem dalimára.

Kapitány nr, vitéz uram az égre:
Vezessen már bennünket a szorbakre.
Magyar bakák vagyunk mi a javából,
Siessünk, még kiszöknek a világból!

Sokáig tűr, sokat elnyel a magyar,
Pedig ma is acél még a magyar kar,
Kapitány ur ne várassunk magunkra!
Rajta magyar, föl a dicső szent harcra!
Megtanítunk mórosra te gyilkos had
Hogy a magyart meggyalázzni nem
[szabad;
Küzzük a világból e rongy hadat,
Hogy omlegesse örökre a magyart!

Az inségbe jutott makóiak segítsége.

Ujabb adakozások.

Megmozdult a makói társadalom szíve s segítségére siet azoknak a szerencsétleneknek, akiknek kenyerkeresőjük háboruba menvénők a legnagyobb inség és nyomor közepette maradnak itthon.

Ujabbban a következő adakozások történtek:

Kuhn János gyűlötlővén adakoztak a következő Rákóczi-utcai lakozók:

- Nagy Antalné 1 kor., Neumann Gusztáv 2 kor., Zuber Gyula 1 kor., Raffner Gyula 40 fill., Dán János 1 kor., Horváth Antal 1 kor., Pernecki Imréné 1 kor., Fodor Mihály, Csala Ferenc, N. N., N. N., N. N., 20—20 fill., 10 fill., Mészáros János 60 fill., Pfadler Lajos 30 fill., N. N., N. N., 30—30 fill., N. N. 10 fill., Vég Lajos 20 fill., Szabik Sándor 50 fill., Németh Sándor 60 fill., Bakó János 1 kor., Szőnyi Ferenc 16 fill., ifj. Szőnyi Ferenc 30 fill., Joó Sándor 40 fill., Mészáros István 10 fill., Szani Ferenc 6 fill., Joó István 6 fill., Körösi Sámuelné 1 kor., Nagy Gy. József 1 kor., öz. Görbe Ferenoné 1 kor., Sóváry Kálmáné 1 kor., Kovács István 30 fill., Szilágyi István 30 fill., Hős Sámuel 20 fill., Elek József 3 kor., Joó Péter 30 fill., Szilágyi Józsefné 40 fill., Virág Jánosné 10 fill., Szabó Sándorné 1 kor., Török István 20 fill., Gera Sándor 4 kor., Szilágyi Istvánné 30 fill., Szemes Sámuelné 1 kor., Erdős Pálné 1 kor., öz. Raffai Anna 1 kor., Goldsmidt Sándorné 1 kor., Kuhn Jánosné 1 kor., összesen 27 korona 53 fillér.
- Természetbeni adományokat ajánlottak Körösi Sámuelné, öz. Görbe Ferenoné, Szilágyi Józsefné. Adakozásokat elfogad s hirtalpig nyugtázza a „Makói Független Ujság” is a nap bármely szakában.

LEGUJABB.

Az ellenséges határról.

Bécs. aug. 4.

Érk. d. u. 5 óra 30 p.

Az ellenséges határon teljes nyugalom uralkodik. (Minisztereinké ségi sajtóosztály.)

A német birodalmi gyűlésről

Vilmos császár hatalmas beszéde.

Érk. aug. 4 este fél 9 órakor.

Berlinben a birodalmi gyűlés rendkívül érdekesnek ma délután egy órakor Vilmos császár hatalmas tróbebeszéddel nyitotta meg. Erősen kiemelte békeszeretét és hogy a német kormány eddigelé a provokációkra sem reagálván, összes erkölcsi, szellemi és gazdasági erőit fejlődéséért követte legfőbb céljai és első sorban állott, amint az egész világ is tanuja volt, hogy Európa népeitől a nagyhatalmak háboruját elhárítsa.

akkor — folytatta a császár — barátom, Ferenc Ferdinánd főherceg meggyilkolásával örvény tártul fel s szövetségesem, Ferenc József császár és király kénytelen volt fegyverhez nyulni, hogy birodalma biztonságát egy szomszéd államból származó veszedelmes érzelmek ellen megvédje. Jogos érdekeik követésében az orosz birodalom állott a monarchia útjába.

Ausztria-Magyarország oldala mellé hív beállunk. Nemcsak szövetségbeli kötelességünk, egyúttal az a hatalmas feladat is hárul ránk, hogy a két birodalom régi külföldközösségével együtt saját pozícióinkat is megvédjük az ellenséges erők rohamával szemben. Nehéz szívvel kellett hadseregemet egy szomszéd ellen mozgósítanom, mellyel annyi csatamezőn vállaltam harcoltunk, Öszinte fájdalommal látam megsemmisíteni egy Németország részéről hűen megőrzött barátságot.

Hogy Franciaország is ellentételek oldalára állt, ez minket meg nem lepethet. A jelen helyzet eredménye egy rosszakaratnak, mely évek óta dolgozott a német birodalom hatalma és felvirágozása ellen.

Minket nem űz a hódítás vágya. Ránkerőszakolt önvédelemben

tisztá lelkiismerettel és tisztá kézzel ragadtunk kardot. A német birodalom népeihez és törzseihez fordulok szózatommal, hogy teljes erővel szövetségesünkkel való testvéries együttérzéssel védjék, amit békés munkával alkottunk. Apánkat követve szilárdan és hiven, komolyan és lo-ogiasan s alázatosan Urunk előtt és harcrakészen az ellenség előtt s bizunk az örök mindenhatóságban. Önökre, tiszteit uraim, tekint ma fejedelmek és vezérei körül seregelve az egész német nép. Hozzá határozataikat egyhanguság és gyorsan. Ez legbensőbb kívánságom. A történelmi jelentőségű beszéd rendkívül hatást keltett.

Két tanuló fizetéssel

Kocsis Mihály üvegkereskedőnél felvétetik.

Egy kifutó fiu

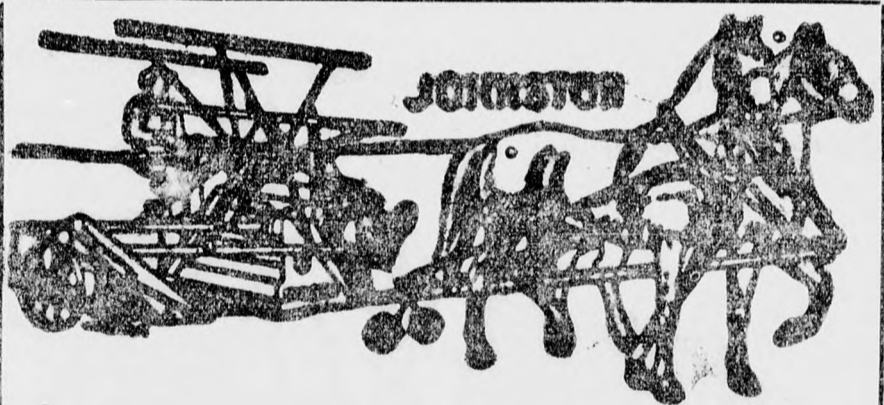
azonnali belépésre felvétetik Popper Gyula drogériájában, Főtéren.

Zeitler Rudolf és társai gőzmalom és jéggyár részv.-társaság Makó.

Van szerezni a jégvasáró t. közönség tudomására hozni, hogy a jéggyártást és kihordást már megkezdte és

kristálytisztá müjég

éjalmi irodánkban (86. telefonszám) megrendehető. Kisebb mennyiségű mg a malomtelepen és városi lisztüzleteinkben kapható. 50 kilóig a jég ára 4 fill., ezen fölül mennyiségnél 3 fill.

Értesítés! Van szerencsém a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy Szt. János-tér 20. sz. a. (saját házámban

gazdasági gépraktáramban a legujabb modellű JOHNSTON kéveköts aratógépek már megérkeztek és azokat a legolcsóbb árban bocsájtom nagybecsű vevőim rendelkezésére.

Johnston-féle aratógépek Makón és környékén több mint 300 gazdánál működnek, azok legnagyobb megelégedésére, ami fényes bizonyítéka az aratógépek kifogástalan voltának, agyszintén már megérkeztek a legujabb négyzetes kukorica ültető is. — Ugy az aratógépek, mint a kukorica ültető gépek állandóan teljesen felszerelve vannak raktáron. Fontos még az, hogy aratógépek részei nálam egész éven át kaphatók. A legsürgősebb munkaidőben sem történik az aratásnál fennakadás. — Raktáron tartok kitűnő Sisal-féle kéveköts zsineget, elsőrendű gépjelát, Bacher-féle ekéket amerikai tüköracél kormánynyal, Imperátor műtrágya és magvető gépeket, saját találmányu vessző utázzatu vaspálcás boronákat, répa és szecsakavágókat. — Egyúttal bátorkodom a t. gazdaközönség figyelmét felhívni a legmodernebb gépekkel és szerszámokkal felszerelt gépjavitó műhelyemre, ahol mindennemű javításokat a legszakszerűbben, jutányos áron készítek autogén hegesztő gépemmel a legkomplikáltabb munkákat végzem. — Vizvezeték és fürdők teljes berendezését jutányos áron vállalom. — Magamat a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlva, maradtam kiváló tisztelettel

LIPTÁK BÉLA mezőgazdasági gépraktára és javító műhelye Makó, Szent János-tér 20. újszám. Saját készítésű szabadalmazott hagymakapak állandóan raktáron. Részletfizetési kedvezmények. Telefon szám 126.

Liszt, korpa, magdara legjutányosabb áron 100 kilón felüli mennyiségben kapható **Iritz Nándor cégnél** Makó, Megyeházzal szemben

Értesítés! Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy a technika legújabb vívmányának, a légnyomásos „EOLOS“ házicsengők egyedüli árusítását megkaptam. Az „EOLOS“ olcsósága mellett biztos és rendkívüli tartós üzemi, úgy hogy ezen tulajdonságainál fogva nélkülözhetetlen minden modern házban. Azonkívül a t. gazdaközönség szíves tudomására hozom, hogy különféle legújabb gazdasági gépeim megérkeztek, különösen a világhírű „Kühne“-féle vetőgépeimet ajánlhatom szíves figyelmükbe. Tisztelettel

Gulácsi János va sipartelepe és gépraktára **Makón.**
TELEFON-SZÁM: 50. TELEFON-SZÁM: 50.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség figyelmét felhívni az általam zománcból, majolikából és porcellánból készült **takarék tüzhelyekre**, melyek különböző kivitelben nálam mindenkor készen kaphatók és műhelyemben bármikor megtekinthetők.

Rajzminával és költségvetéssel díjtalanul szolgálók vagy levélbeli megkeresésre vidékre is megyek. Szerkesztéseket egyszerű és díszes kiviteiben készítek, mindennemű katosmunkát vállalom.

GUDLIN MATYÁS
épület- és műlakatos
Makó, Megyeház-u. 34.

ÜZLET ÁTHELYEZÉS.
Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy **óra- és ékszer-üzletemet** május 1-én Böhm-házból Ott Károly mellé, Kertész Aladár ujonnan épített házába **HELYEZTEM ÁT.** Amidőn a legjobb és legpontosabb kiszolgálásról előre is biztosítom, a nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, kiváló tisztelettel
ZABLAHOVSZKY SÁNDOR
óras és ékszerész.

Javításokat a legszakszerűbben és legpontosabban végzem.

A raktáron levő ékszerárakat a legolcsóbb árban árusítom.

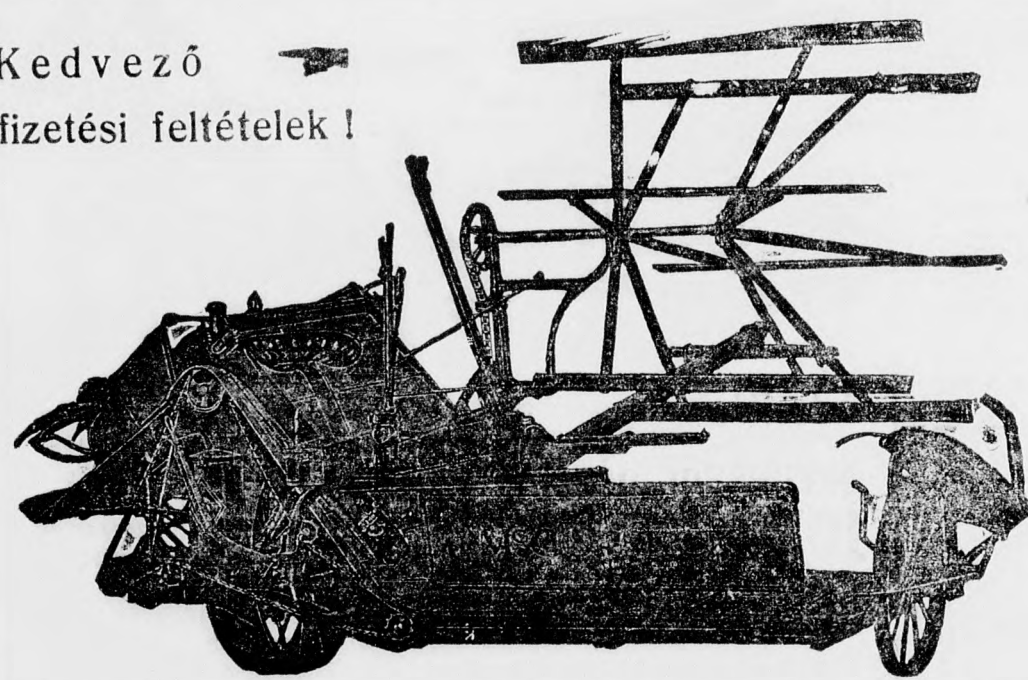
Igyon maga is KAKUKFŰ KESERŰT!
KORONA KISŰVEZŐ KORBONA

A KAKUKFŰ GYOMORLIKŐR
nélkülözhetetlen ital gyomorbántalmaknál.
Kapható mindenütt.
Makón főraktár:
Sándor Zsigmond
gyógyszertárában.

Készíti: Rankovszky J. COOLLO

Kedvező fizetési feltételek!

Manilla zsineg, páncél acél kormányú ekék. Mindennemű gazdasági gépek, olajok, kenőcsök tömítő anyagok. Mindennemű gépekhez való alkatrészek a legelőnyösebben kaphatók:

Glück Samunál Makón.

Magyar állami két hengeres magánjárók, legújabb motorok, golyós csapágyas cséplőgépek, gazdasági kis motorok, takarmánykamarak. Világhírű „Cormick“ aratógépek, fűkaszálók, lógereblyék - tárcsás boronák.

Új vöröshagymás-zsák
jutányos áron kapható
Markovics Zoltánnál
Deák Ferenc utca 31. ujszám alatt (buzás Pulitzerrel szemben.)

Munkaidő beálltával a legjobb munkáspálinkák a „KORONA“-depóban kaphatók. Da cára az általános drágaságnak, a „Korena“-depóban az elismert jó pálinkák és borok a régi árban kaphatók. Különös figyelmébe ajánlja a t. közönségnek saját főzésű tiszta törköly, szilva és seprő pálinkáját. Erdeti gyári fejtésű hitűnő sörök jutányos árban kaphatók.

Házelasás. A Petőfi-utca 15/b ujszámu HÁZ, mely 8 évig adómentes, áll 3 utcai padlószobából, előszoba, 2 konyha, speiz, nyitott folyosóval és mellékhelyiségekkel, ártézi kut bevezetéssel együtt szabadkézből eladó. Értekezhetni lehet a tulajdonossal, Erdélyi Antal asztalossal.

JOHANN MARIA FARINA
GEGENÜBER DEM RUDOLFSPLATZ.
Ezen cég kiváló gyártmányai az egyedüli valódi kölniviz, kölniviz-zsappan és puder minden jobb drogueriában, illatszertárban kaphatók. Ügyeljünk a pontos címre: JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Minden hasonlónevű utáztatot utasítsunk vissza.
Főraktár Makón: **POPPER GYULA** drogueriájában.
Magyarországi képviselő: Holzer Emil Zoltán Budapest, VIII.

Nyomatott Dr. Kiss Pálnak a „Makói Független Ujság“ villanyerőreberendezett gyorsajtóján. Makó